

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, $\frac{1}{4}$ an 5 cor., $\frac{1}{2}$ an 10 cor., 1 an 20 cor.
Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 2 cor. 40 bani, $\frac{1}{4}$ an 7 cor., $\frac{1}{2}$ an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
a treia-ora 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.

Se prenumără la poște și librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrite nu se înapoiază.

Numeri singuratici la 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Tipografia”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Cisnădiei, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weisz-Bernat la soție.

După cuvântul justiției,
— satisfacția.

(*) Faimosul proces al asasinilor bulgari, preținși luptători pentru libertatea națională a Bulgarilor de sub dominațiuni străine, s'a terminat. Toți acuzații, în număr de 22, au fost condamnați potrivit cu gravitatea crimelor săvârșite.

Partea cea mai mare a criminalilor, se găsește în puterea justiției române. Nemernici asasini ordinari, ei vor ispăși în pușcărie păcatele lor odioase. Însă adevărații autori intelectuali ai asasinatelor și ai conspirațiilor monstruoase, sunt doșiți în nenorocita de Bulgaria, acolo unde o stare de lucruri anarhică i-a scutit până acum de puterea justiției române. Marele criminal pseudo-patriot Boris Sarafoff și complicitii sei din comitetul macedonean, au fost condamnați în contumacia din partea tribunalului de Ilfov, fiindcă complicitii n'au îndrăznit să se înfățișeze de bunăvoie înaintea justiției române, ear' autoritățile bulgare nu posedă cuvenită putere sau n'au voit să useze de această putere pentru a se conforma datorinței de a estrada pe criminali justiției carei sunt răspunzători.

Constatăm cu o satisfacție deservită că justiția română a tratat procesul în cea mai completă conștiință a prestigiului său, cu obiectivitate și cu echitate ireproșabilă. Toți acuzații au fost condamnați în urma unor probe zdrobitoare pe cari nimeni nu le-a putut și nu le poate recusa. Aceasta este opinia tuturor celor ce au asistat la proces sau au urmărit în presă debaterile lui. Nu pot avea opinie contrarie nici chiar persoanele bulgare oficiale cari au asistat la proces din ordinul guvernului bulgar și din încredințarea justiției bulgare.

Cu alte cuvinte, autoritatea justiției nepărtinitoare a constat și a sancționat probele complete ale culpabilității conspiratorilor și asasinilor, cari au stat la dispoziția discreționară a comitetului revoluționar bulgar cu sediul la Sofia. Rezultatul acesta decizător în conflictul româno-bulgar s'a ajuns; valoarea lui n'o va pute contesta nici poporul bulgar, n'o va pute contesta nici guvernul acestei țări, n'o va pute contesta nimenia.

Cuvântul justiției s'a dat, în forma cea mai solemnă, cu fondul cel mai documentat. Urmează acum, cuvântul guvernului bulgar care s'a angajat să procedeze în conformitate cu cererile legi-

time ale guvernului român, îndată ce probele culpabilității comitetului bulgar se vor da prin verdictul justiției.

Până acum au procedat organele statului român. Acum se așteaptă procedul organelor statului bulgar. În prima linie, se așteaptă procedul guvernului bulgar ajuns la clipa supremă a datoriei sale de a oferi statului român satisfacția necesară.

Cu această situație, conflictul româno-bulgar a intrat în faza cea din urmă; a intrat în faza rezolvirii sale. Guvernul bulgar, dacă vrea să fie considerat ca un guvern european, ear' nu ca un guvern culpabil de barbarie, nu se mai poate retrage, sub nici un cuvânt, dela datoria sa de a satisface tuturor reclamațiilor guvernului român. În prima linie, guvernul bulgar trebuie să îndeplinească estradarea criminalilor doșiți în Bulgaria, — pe urmă să dissolvă comitetul macedonean, să dea României satisfacția diplomatică inevitabilă și să ofere României și Europei garanțiile pozitive, că Bulgaria încetează pentru totdeauna a fi cuibul conspiratorilor și al asasinilor turburatori ai siguranței publice în Balcani și atentatori la pacea europeană.

Această satisfacție, constituie nu numai o datorie a guvernului bulgar față cu statul român și față cu Europa, dar' și o necesitate imperativă a însăși țării bulgărești în ce privește prosperarea sa politică și socială.

Va răspunde guvernul bulgar acestei necesități — bunele raporturi între România și Bulgaria se restabilesc și onoarea Bulgariei ca țară civilizată este salvată. Nu va răspunde — atunci va urma fatalmente constrângerea.

În fața ori-cărei din aceste eventualități, noi ca frați de sânge ai Românilor liberi primim cu încredere și cu liniște, hotărâri a da și probele devotațiunii noastre față cu interesele neamului românesc, dacă situația va lua caracterul cel mai grav...

Sibiu, 28 Nov. n.

Deschiderea parlamentului român. Astăzi, 28 Noemvrie n., se deschide la București sesiunea ordinară a corpurilor legislative române. Eată programul solemnității cu care se face deschiderea:

La orele 11 dimineața se va celebra un Te-Deum la metropolie, în prezența dlor senatori și deputați; dlor miniștri; înaltele curți de casație; înaltele curți de compturi; curților, tribunalelor, corpului profesoral, autori-

tăților administrative, militare, consiliului comunal și camerei de comerț.

La orele 11 și jumătate, înaltele corpurile și autorități se vor întruni în sala ședințelor adunării și vor ocupa: înaltele curți de casație și de compturi, tribuna a doua în dreapta tribunei diplomatice; curțile, tribunalele, corpul profesoral, autoritățile administrative, comunale și camera de comerț, tribuna oficială.

D-nii senatori vor ocupa întâiele bănci ale adunării din dreapta tronului; d-nii deputați băncile din fața tronului.

Pornirea cortegiului regal dela palat se va anunța prin 101 tunuri.

La orele 12 M. Sa Regele însoțit de A. S. R. principis moștenitor, este primit la scară de către d-nii miniștri și de către birourile corpurilor legislative.

M. S. Regele va intra în sala ședințelor adunării, precedat de casa civilă și militară, și se va urca pe tron, înconjurat de d-nii miniștri. Casa civilă și militară a M. Sule Regelui se așează dinapoia tronului. Locul liber se ocupă de ofierii superiori.

M. Sa Regele, după citirea mesajului de deschidere, părăsește sala adunării, și corpurile legislative proced îndată la începerea lucrărilor. D-nii senatori trec la localul senatului.

Procesul crimelor bulgărești.

SEDINȚA A ȘEPTEA.

Sedința se deschide la orele 12 și 20.

Președintele declară sfârșită sesiunea extraordinară a curții cu jurați, convocată pentru zece zile și prelungită încă cu cinci zile, începând dela 8 Noemvrie.

Se dă cuvântul dlui H. Butoianu, apărătorul lui Boiciu Ilieff.

D-sa examinează situațiunea economică a populațiunii bulgare și starea psihologică a poporului bulgar și spune că Boiciu Ilieff este produsul unui mediu criminal.

Vorbind de complotul bulgar urzit la Vinița și descoperit de Turci, spune că Fitowsky era bănuț că ar fi trădat acest complot. Fitowsky pentru aceasta a fost condamnat la moarte și Boiciu Ilieff a fost însărcinat cu aducerea la îndeplinire a acestei sentențe, în urma insistenței președintelui comitetului macedonean, Sarafoff.

Dl Butoianu cere apoi circumstanțe ușurătoare pentru asasinul lui Fitowsky, prezentându-l ca un instrument.

Dl Const. Lahovari, apărătorul lui Mitu Stoicoff, spune că atunci când a primit însărcinarea aceasta din oficiu,

s'a întrebat dacă poate face aceasta, când este și reprezentant în cameră.

D-sa susține, că Stoicoff nu era decât membru în societatea macedoneană și era soldat, care nu discuta ordinele, ci numai le asculta. El la crimă n'a luat parte materială, ci trimis, el a ascultat ordinul, fără să-l discute, cum îi este dat soldatului. Termină cerând clemența juraților pentru acuzatul Mitu Stoicoff.

Președintele, prin interpret, întreabă pe Stoicoff dacă făcea parte din comitetul din Sofia?

Stoicoff răspunde negativ și declară că făcea parte din societate, ear' nu din comitet. El răspunde că n'a cunoscut nici-odată pe Sarafoff.

Dl Mircea Poenaru-Bordea, apărătorul lui Karambuloff, prezintă pe clientul său ca fiind indus în eroare de alții.

Sedința se suspendă.

La redeschidere se dă cuvântul dlui Dr. Valerian, apărătorul lui Al. Trifanoff. D-sa spune dela început, că Trifanoff nu poate fi decât victima unui patriotism rău înțeles și a unei bande de asasini.

Face istoricul comitetelor macedonene, înființate încă după războiul româno-ruso-turc și al căror președinte a fost prințul Battenberg. Aceste comitate au reușit să realizeze România la Bulgaria. Mai apoi însuși Stambuloff a fost ciopârțit de acest comitet, crimă oribilă la care apărătorul spune că a asistat, fiind în Sofia. Poporul bulgar a fost schimbat în cursul îndelungei sale sclăvii, nu mai este ael popor blând, care era mai înainte. În acest mediu este crescut Trifanoff.

Trifanoff este adus aici înaintea d-voastră și pentru-că a fost președintele comitetului secret din București. Acest lucru nu este o crimă la Bulgari, este ceva cu totul obicnuit, din cauza culturii ce li se dă.

Actualul comitet macedonean se compune în cea mai mare parte din asasini, șeful lui este un abil asasin. Nu toți însă din comitet sunt asasini; o spunem aceasta pentru demnitatea națiunii vecine, căci azi, în Bulgaria, toți Bulgarii fac parte din comitetul macedonean.

Dl președinte: Cum nu puteți dovedi aceste lucruri cu acte, să trecem asupra lor considerându-le de gratuite.

Dl Valerian: Fac aceste declarații în public, căci nimeni nu mă va pute desminti.

Dl președinte: Și tot în public spunem și noi că afirmațiunile d-voastră nu sunt dovedite cu acte, le considerăm gratuite.

Dl Valerian vorbește apoi despre mărturisirile lui Trifanoff, a căror importanță o relevază, și face să reese că Trifanoff merită indulgența pentru serviciile aduse. El nu poate fi numit asasin, el nu poate înfunda pușcăria. Să se bucure de această indulgență pentru-că a făcut destăinuiri. Achiatarea lui Trifanoff va fi cea mai puternică palmă dată dușmanilor țării noastre.

Dl președinte: Justiția pedepsește, nu palmuește.

Dl Valerian termină cerând mila juraților pentru tinerețea lui Trifanoff, pentru bătrânul lui tată, căruia se roagă să-l fie redat, căci Trifanoff va trebui să-l iee calea exilului pentru serviciile ce le-a adus țării noastre.

Se dă apoi cuvântul dlui Victor Fotescu, al doilea apărător al lui Trifanoff. D-sa prezintă pe Trifanoff ca nevropat și degenerat, citând, întru susținerea acestui fapt, diferiți autori străini. Ușor i-a fost lui Boris Sarafoff să înflăcăreze capul unui degenerat ca Trifanoff.

Trifanoff a trebuit să iee parte la crima Fitowsky, de oare-ce era amenințat cu moartea, după-cum reese din declarațiile lui Boiciu Ilieff. Imediat însă după comiterea crimei, Trifanoff a priceput prăpăstia și atunci și-a schimbat atitudinea apucând calea mărturisirilor. Când Trifanoff a aflat încercarea de a fi otrăvit, atunci dintr-un sentiment de voo a făcut atâtea declarații și mărturisiri care au făcut atâtea servicii și instrucții și țării în genere.

Concluziunile dlui Fotescu sunt că Trifanoff a intrat în această afacere condus de un cap naiv și fără experiență, și cere indulgența juraților, pentru marele serviciu adus de Trifanoff prin revelațiunile sale, în special în ce privește complotul contra M. S. Regelui.

Se dă cuvântul dlui Al. Brădescu, apărătorul lui Stoian Dimitroff.

D-sa spune că nu se va ocupa cu complotul M. S. Regelui și omorul lui Fitowsky. În privința complotului contra Suveranului, zice că se felicită împreună cu toți cetățenii că zilele Suveranului au fost apărate, din mijlocul curții îi trimite un respectuos salut.

Dl Brădescu spune că nu poate cere nici mila, nici indulgența juraților, căci ar fi să insulte memoria lui Mihăileanu. Mandatul imperativ de apărător al clientului său îl obligă să dovedească că dînsul nu este un criminal ordinar.

Apărătorul face teoria relativității crimelor politice, și aduce numeroase exemple, ca acela al Charlottei Corday, al diverselor atentate îndreptate în Germania contra lui Napoleon I., crime și atentate care de unii erau considerate ca acte de eroism și de alții ca niște crime ordinare, ear' autorii lor lăudați sau socotiți ca miserabili.

Atingend chestiunea sentimentului de generositate care aparține poporului latin, dl Brădescu zice că, cine n'a înțeles partea generoasă din Don Quichotte, nu va pricepe pentru-ce d-sa, benevol, apără pe Stoian Dimitroff. Vorbind de starea civilă a acuzatului, afirmă că este minor și cere să i-se pună la dispoziție actul prezentat de dl președinte, după care Dimitroff ar fi major.

Actul i-se pune la dispoziție.

În timpul instrucțiunii Dimitroff a fost recunoscut de minor; așa este trecut și în actul de acuzare. După instrucție însă tendința s'a schimbat, ca și multe alte tendințe, și se face încercarea de a se majoriza Stoian pentru a-l asigura un locaș mai lung la onă. (Risete). Autoritățile noastre au cerut act din lo-

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Din Estetica Tragicului.

— Replică la răspunsul dlui Dr. Iosif Blaga —

de

Dr. Ghiță Pop.

(Urmare).

Dar' se nu se creadă, că d-sa judecă din punct de vedere moral numai caracterele criminale, ca Macbeth; nu, pe toți eroii tragicii îi privește sub acest raport. Să luăm d. e. pe Lear. Nime nu va susține că Lear e un criminal. Și cu toate acestea dl Blaga vede în sfârșitul acestui nefericit o pedeapsă justă, dictată de universal. Știm conținutul: Bătrânul Lear, într'un acces de mănie interpretând modestia fiicei sale Cordelia drept trufie și îndârjire, o desmoștește și o blastemă. Să auzim, cum judecă dl Blaga această faptă:

»Oare bătrânul Lear a făcut o faptă morală, când blastemă și desmoștește pe fiica sa cea mai mică? Să nu existe deci vină în faptele lui Lear? Și oare n'a fost just când universal a lovit în Lear? Un om cu inimă omenească ar fi iertat, adevărat, cu toate păcatele câte s'au comis, pe Lear, dar' universalul,

legea ocrotitoare, nu l'a iertat, fără însă de a i-se pute imputa aceasta de cruzime. De fapt universalul a fost numai just și drept. (Polemica, p. 6).

Să judecăm: când dl Blaga se întreabă »oare Lear a făcut o faptă morală«, — nu rezultă că d-sa apreciază faptele lui Lear din punct de vedere moral? Atunci pentru-ce protestează? — Dar' dl Blaga mai zice și altceva: că universalul a fost just și drept, când a lovit în Lear. Ei bine, această afirmare conține un neadevăr atât de mare, încât și regele Lear se revoltă, căci eată ce zice: »Sunt un om, contra căruia s'a pedituit mai mult decât am păcătuit eu însumi«. Acum certe-se dl Blaga cu Lear; eu într-aceea voi aduce alte exemple, pentru a documenta, că universalul nu e totdeauna just și drept, căci pentru aceasta îi lipsește prima condiție: proporțiunea între faptă și pedeapsă. Lear își desmoștește fiica; pentru aceasta universalul îl alungă ca pe un câine în miserie și pustiu, îl trece prin atâtea amar și suferință, încât înnebunește. E aici proporție între greșală și pedeapsă? Nu, căci însuși Lear protestează contra unei astfel de justiție. — Tot în tragedia »Lear« vedem că Gloster desmoștește pe fiul său Edgar și-i dă toată averea lui Edmund, celulalet fiu al său. Drept răsplătă acesta îi scoate ochii. E aici proporție între greșală și pedeapsă? — În tragedia »Hoții« bătrânul Moor desmoștește pe fiul său Carl, pe care-l vede stricat și depravat, și-i dă averea lui Franz, celulalet fiu al său. Drept

răsplătă acesta îl îngroapă de viu. E proporție între greșală și pedeapsă? Un alt exemplu: Hamlet. Și această tragedie dl Blaga o apreciază ținend cum-pena dreptății în mână: în stânga păcatul, în dreapta pedeapsă. Și ce credeți, care e păcatul lui Hamlet? Asultați: »Vina tragică începe a o comite Hamlet atunci, când străpunge cu spada tabloul, ce înfățișă pe mamă-sa. Prin această el a călcat deja legea morală. Simțământul de fiu față de mamă a fost călcat. Aceasta e păcat. (Teoria, pag. 156).

Rar s'a pronunțat asupra unei opere de artă o mai mare banalitate! Dar' ce dreptate e aceasta, dacă din cauza străpungerii unui tablou (auziți?) tabloul! Înțeleg, dacă Hamlet ar fi străpuns pe mamă-sa în realitate, universalul îl pedepsește cu moartea? Dar' la această scenă cu »străpungerea« trebuie să ne mai oprim puțin. Ea ne dă o dovadă despre temeinicia teoriei dlui Blaga. În »Polemica« d-sa zice:

»Când Hamlet străpunge chipul mamei sale, Poloniu, care era ascuns în odaie, voește să sară să apere pe regina, crezând că Hamlet ar voi să o străpungă pe ea. Hamlet observându-l îl omorâ. (p. 22). Evident, dl Blaga se gândește aici la actul III. scena IV. din Hamlet. Ei bine, am înaintea mea traducerea nemțească de August Wilhelm von Schlegel, cea mai bună, care servește de basă pentru reprezentațiile din teatrele germane. Aici nici vorbă nu e despre străpungerea vre-unui ta-

blou. Pentru conformitate dau aici traducerea nemțească:

Hamlet (tritt auf). Nun, Mutter, sagt, was gibt's?

Königin. Hamlet, dein Vater ist von dir beleidigt.

Hamlet. Mutter, mein Vater ist von Euch beleidigt.

Königin. Komm, komm! Du sprichst mit einer losen Zunge.

Hamlet. Geht, geht! Ihr fragt mit einer bösen Zunge.

Königin. Was soll das, Hamlet?

Hamlet. Nun, was gibt es hier?

Königin. Hast du mich ganz vergessen?

Hamlet. Nein, beim Kreuz!

Ihr seid die Königin, Weib eures Mannes Bruders,

Und — wär es doch nicht so! seid meine Mutter.

Königin. Gut. Andre sollen zur Vernunft dich bringen. (Sie will gehen).

Hamlet. Kommt, setzt euch nieder; Ihr sollt nicht vom Platz,

Nicht gehn, bis ich euch einen Spiegel zeige,

Worin Ihr Euer Innerstes erblickt.

Königin. Was willst du thun? Du willst mich doch nicht morden?

(Hinausrufend) He, Hilfe! Hilfe!

Polonius (hinter der Tapete). Hilfe! he, herbei!

Hamlet. Wie? Was? eine Ratte? (Er zieht).

Todt! Ich wet! ein Goldstück todt!

(Thut einen Stoss durch die Tapete).

Polonius (hinter der Tapete). O, ich bin umgebracht. (Fällt um und stirbt).

Königin. Weh mir! was thatest du? Hamlet Fürwahr, ich weiss es nicht! ist er der König?

Vedem dar', că scena cu străpungerea tabloului lipsește. Sufere însă tragedia din cauza acestei lipse? Nu, Hamlet rămâne operă de artă și fără această scenă. Atunci ce rezultă de aici pentru teoria dlui Blaga? Dacă ea se bazează pe o scenă, care poate să lipsească, fără-că tragedia să sufere cătuși de puțin, evident că o astfel de teorie e șubredă. Ei, și tocmai aceasta voiam să dovedesc prin critica mea.

Și tot în chipul acesta consideră dl Blaga moartea ori-cărui erou tragic; ca pedeapsă dictată de universal. Ba pe pagina 166 d-sa ne înșiră o listă întreagă de feluri de pedepse din arhiva criminală a universalului »potrivite cu vina tragică a eroului«, cum se exprimă.

Să luăm aminte:

— »Macbeth moare în luptă, fiindcă așa i-se cuvine lui, ca soldat viteaz, care a comis omururi.«

— »Antigone, care a călcat o lege, moare în urma unei osândes.«

— »Coriolan, care a umblat după răsunare, e făcut imposibil prin asasinare.«

¹⁾ Da; fiindcă toți căți comit omururi, cad în luptă ca soldații viteji.

²⁾ Da; fiindcă toți căți calcă o lege, sunt osândiți la moarte.

³⁾ Da; fiindcă toți căți umblă după răsunare, sunt asasinați.

calitate că Stoian e major. Pe un asemenea act însă nu se poate pune temeiul, și nici n'a fost comunicat acusatului. Ministerul public nu se poate răzîm pe acest act pentru a modifica starea civilă a acusatului. Chestiunea aceasta nu poate fi pusă la judecată de stat. Aceasta nu se poate face decât avînd acte care să probeze contrariul; pentru aceasta s'a adus această teșcherea, care însă a căzut.

Precedente: Dle apărător, se vă dau o lămurire juridică. Camera de punere sub acuzare n'a statuat nimic, dacă este major sau minor. S'a pus în vedere lui Stoian Dimitroff că dacă vrea să doboare decizia camerei de punere sub acuzare, să facă recurs în casasație; n'a făcut, deci lucrul rămîne definitiv judecat și nu mai puteți discuta aceasta înaintea dlor jurați.

Di Brăescu insistă asupra faptului că această chestiune nu se poate discuta de jurați și își exprimă regretul că nu poate discuta în această privință cu reprezentantul ministerului public.

Di Brăescu fiind obosit, se suspendă ședința pentru 4 minute.

La redeschiderea, di Brăescu continuă. Întrebă dacă ministerul public va da replica, pentru a ști cum se-și repartiseze apărarea.

Di procuror general răspunde că nu va lua cuvîntul în replică.

Di Brăescu vorbește asupra comitetului macedonean și afirmă că între două popoare nu poate fi vorba de grațitudine sau de ingratitudine, ci numai de coincidență de interese. Între noi și Bulgaria există însă legături mai adânci.

Cere juraților ca asupra stării civile a lui Dimitroff să aibă în vedere cele spuse de d-sa. Termină spunînd că speră cumcă jurații nu vor depune prea mult zel și că 15—20 ani de reclusiune vor stîmpera nervii lui Stoian Dimitroff.

Di Camil Demetrescu, apărătorul lui Spiru Alexoff, are cuvîntul; constată că pe lângă Boicu Ilieff și Dimitroff, cel mai acuzat este Spiru Alexoff. Explică într-o cântăreață și prin anticipație pe care o degajează persoana lui Alexoff, antipatie dublată de imbecilitate, care îl împiedică de a putea răspunde precis la o anumită chestiune.

Apărătorul atinge în treacăt împrejurările în care Spiru Alexoff a luat parte la faptele care au dus pe acuză și înaintea justiției. Examinează apoi acușările care se aduc în sarcina lui Spiru Alexoff și caută să demonstreze rînd pe rînd neseriositatea lor.

În privința acușărilor principale că Alexoff ar fi dat bani lui Dimitroff pentru ca să-și repare revolverul, este chiar declarația lui Dimitroff care afirmă că nu pentru aceasta i-a dat bani Alexoff. Știa în adevăr Alexoff că Mihailleanu avea să fie omorît, însă aceasta nu poate constitui un motiv ca să fie adus înainte juraților, de oare-ce unul dintre martori a declarat că știa că se va omori un Cuțo-vlah și pe lângă aceasta mai sînt și espulsații cari și dinșii ar fi trebuit să fie aduși înaintea juraților, căci și ei știau că se va uicide cineva. Dacă nu a denunțat faptul acesta se explică prin declarațiile atîtor martori, cari au arătat ce teamă inspiră comitetul, care în altă țară este mai puternic decît autoritățile.

Se mai acuză că a avut în deposit otravă, aceasta nu poate însă constitui pentru dînsul un act de acuzare. Cele declarate de Peteff contra lui nu provin decît din ura ce acesta a avut-o contra lui Alexoff, pentru că nu i-a dat bani ca să plece să comită spargerea. Di Camil Demetrescu citește câteva pasaje din scrisorile primite în închisoare, scrise de Alexoff lui Dimitroff, căutînd să dovedească că cuprinsul acelor scrisori

»Brutus, care a ridicat sabia, moare de ea.»

»Othello, care-și omoară nevasta proprie, se sinucide.»

»Alas, care e prea mîndru, e nimicit prin nebulie.»

Dar' nu numai la eroii din tragedie, ci și la cei din dramă (Schauspiel), cari sînt mai puțin vinovați, dl Blaga trimite pe dl universal în anchetă criminală; eată ce zice despre Bernicke din »Stilpii societății»:

»Bernicke ajunge să-și recunoască baza greșită a vieții sale, punîndu-se în deplină armonie cu principiile universale, cărora se închină. »Universalul încă l-a ertat apoi, natural.» (Teoria, p. 209).

Ba bine că nu; asta mai trebuia, ca universalul să ucidă și pe Bernicke, după ce bietul și-a mărturisit păcatele.

Scurt, aproape pe fiecare pagină a tratatului său dl Blaga ne vorbește mereu de »păcat» și în consecință de »pedeapsă», »răsunare», »Nemesis».

*) Da, fiindcă toți câți ridică sabia, se străpung cu ea.

*) Da, fiindcă toți câți își ucid nevestele proprii, se sinucid. Dar' m'are profesor, ce pedeapsă primesc aceia, cari ucid nevestele altora?

*) Da, fiindcă toți câți sînt mîndri în bunăsen.

arată sinceritatea lui Alexoff și nevinovăția lui.

D-sa termină rugînd pe jurați să recunoască completă nevinovăție a lui Alexoff, care, pe lângă multe defecte, are calitatea că este bun.

Orele fiind înaintate ședința se ridică.

Revistă esternă.

Din China.

Din China sînt puține știri nouă. Detașamente din trupele europene străbat în mai multe părți din China. Astfel detașamentul lui Mühlfeld a sosit pe căi de munte foarte grele la marea zid chinezesc și a arborat pe el stîndardul german.

Francezii au avut o luptă mai mare cu Boxerii spre sud dela Pao-tingfu.

Din New-York se anunță, că ambasadorul Statelor-Unite din Peking, Conger, va fi nu peste mult rechemat. Causa este divergența de păreri între el și Mac Kinley; Conger spriginește unele dispoziții, pe cari Mac Kinley le consideră de prea radicale.

Krüger.

Krüger continuă a fi primit în toate părțile în Paris cu ovațiuni. Între altele a vizitat resturile expoziției și pavilionul Transvaalului. A primit apoi o deputație a reuniunii pentru drepturile omenești, la salutul căreia bătrînul president a zis între altele:

Causa noastră e dreaptă. Cîne luptă pentru dreptate, luptă pentru D-zeu și poate conta la ajutorul lui. Cîne luptă pentru dreptate, trebuie să învingă mai curînd ori mai tîrziu. Am cunoscut vechia Anglie. Anglia lui Gladstone, dar' Anglia de acum a nimicit opera lui Gladstone, care a fost opera păcii și a dreptății...

Krüger are în măsură mare simpatia publicului francez, dar' pe terenul politic nu poate să ajungă la nici un rezultat. Krüger s'a silit să înduplece Franța la intervenție pe baza părții a treia a actului de pace din Haga, dar' fără rezultat. Diplomația transvaală e acum convinsă, că Franța nu va interveni. Din cauza aceasta suita lui Krüger e foarte deblasată.

Krüger pleacă probabil azi din Paris la Haga.

Știri mîrunte.

Din Bulgaria vine știrea despre o crîmă ministerială, din cauza diferențelor de păreri ivite între ministrii Radostawow de interne și Popricow, de răboiu. Probabil că unul din ei va demisiona.

Ministrul de răboiu al Rusiei va forma anul viitor două corpuri nouă de armată.

Mac Kinley într-o vorbire ținută în 25 I. c. la un banchet a declarat, că alegerile din urmă au dovedit, că Statele-Unite sînt aderente ale valutei de aur, a estinderii comerțului american în China și a supunerii Filipinelor.

La
Abonament lunar
pentru
Decembrie st. vechiu
Invită
Administrația ziarului »TRIBUNA»

Față de această teorie, de a »considera catastrofa de o răsplătă naturală în formă de pedeapsă ce o dă universalul eroului pentru greșala de care s'a făcut vinovat», (Teoria, p. 160), eu am adus în critica mea următoarea obiecțiune: »În tragedie publicul n'are să se constituie în curte cu jurați și să măsore bietului erou pedeapsa după §§. În tragedie e vorba de un singur lucru: plăcere estetică. Unica preocupare a poetului este, de a afla mijloacele potrivite, prin cari s'ar putea produce în noi acea plăcere». Și ce-mi răspunde dl Blaga? »Da; ne constituim conștiența în un tribunal intern și îi măsurăm eroului pedeapsa după §§-ii sufletului nostru. D. e.: știind eu, că se obișnuiește a se asemăna domnișoarele tinere rozelor și vîzînd pe o fetiță îmbrăcată în haină de culoare roză, simțul meu, adecă §§-ii sufletului meu, vor aproba ceea-ce vîd; dar' vîzînd pe o babă bătrînă îmbrăcată tot așa, mă voi constitui îndată în un tribunal osînditor. Altul care nu are §§-ii recerși în ființa sa sufletească, va face poate alt-cum.» (Polem. p. 12). Într'adevăr, aceasta e foarte tragic — pentru babele din Bragov, cari prin aceasta sînt rugate, în interesul lor propriu, să nu mai pună flori roșii la pălărie, căci altfel toți §§-ii din dl Blaga se revoltă.

(Va urma).

Sfințirea capelei române din Budapesta.

Budapesta, 26 Noembrie.

Ieri, în 25 I. c., s'a făcut sfințirea capelei gr.-or. române de aici, prin Il. Sa episcopul Aradului, Iosif Goldis.

Deja din vechi vremuri și mulți bărbați iluștri români au lucrat pentru înființarea unei parohii române în capitala țării, până-ce în sfințit acest ideal îl vedem realizat. Comitetul de acțiune în fruntea căruia stă dl Dr. Iosif Gall, membru în casa magnaților, încă în primăvară a adus conclud prin care s'a hotărît, că în casa fericitului Gozdu din strada Holló se se ridice în mod provisoric o capelă, până-cînd împrejurările vor permite edificarea unei biserici. O mare necesitate a fost aceasta pentru cei vreo-o mie de Români din capitala țării. Pentru preamărirea lui Dumnezeu în limba noastră maternă, numai noi se nu avem ridicat un altar aici?

Avem acum, și sîntem mîndri că-l avem.

Sâmbătă seara cu acceleratul de 7 ore 24 a sosit la gara de rășrit P. S. Sa dl episcop Iosif Goldis, însoțit de domnii V. Mangra, vicarul Orăzii-mari, I. I. Pap, protosinel și Dr. Iustin Suciu, ierodicon. La gară a fost întâmpinat de comitetul parohial și alți membri ai coloniei române, în frunte cu dl Dr. Iosif Gall, care i-a mulțumit P. S. Sale, pentru-că personal a venit la sfințirea capelei, dîndu-i prin aceasta o importanță și mai mare. În numele tinerimii universitare, care în mare număr a fost reprezentată, a vorbit dl Victor Păcală, preș. soc. »Petru Maior». La ambele vorbiri P. S. Sa a răspuns deosebit. Oaspeții au descins la hotelul »Jägerhorn».

Ieri, Duminică, la 9 ore s'a început actul sfințirii. Serviciul divin a fost celebrat de P. S. Sa episcopul, asistat de domnii V. Mangra, Ignatie Pap, Ghendie Bogoevici și Dr. I. Suciu. Cîntările au fost executate de corul tinerimii, dirijat de dl Leonida Domide, stud. med.

Cu ocaziunea aceasta dl Gh. Bogoevici a fost distins cu brîu roșu, protopop onorar.

La sfinșitul serviciului divin a avut loc cununia domnișoarei Calina Cimpomeriu cu dl locotenent baron Wilhelm Metzger. Ear' după cununie un botez al băiatului dlui Ioan Onciu, inginer. Micul botezat a primit numele de George.

Seara a urmat un banchet la »Jägerhorn», la care au luat parte peste 40 persoane.

Primul toast a fost ridicat de P. S. Sa episcopul Goldis, pentru Maiestatea Sa Monarchul, care prin înalta Sa grație a făcut posibilă înființarea unei parohii române în Budapesta. Al doilea a vorbit dl Iosif Gall pentru I. P. S. Sa Metropolitul Ioan Meșanu, care atât ca episcop al Aradului, cât și ca Metropolit cu multă căldură de inimă a îmbrățișat cauza înființării parohiei, care astăzi este un fapt împlinit. Dl deputat G. Szerb mulțumește P. S. Sale episcopului Goldis pentru-că a adus cauza la îndeplinire; dl V. Mangra salută comitetul parohial, care cel mai mult a lucrat pentru-că azi se ne putem întruni la oaltă; dl Dr. Victor Cupșa își ridică paharul în sănătatea guvernului, pentru bunăvoința cu care a urmărit această salutară chestiune. După discursurile oficiale dl Dr. Alexici mulțumește dlui Dr. Iosif Gall pentru munca neobosită desvoltată în fruntea comitetului parohial; dl Ignatie Pap vorbește pentru dl Ioan cav. de Pucariu, care primul a slevat ideea înființării unei parohii române în Budapesta; P. S. Sa episcopul Goldis salută pe Români gr.-cat, cari s'au prezentat la acest act sîrbătoresc. În numele gr.-cat, vorbește dl Iosif Pop jude, de Curie; dl deputat Szerb pentru Bogoevici, noul paroh; prof. Ciocan pentru memoria aelora, cari au creat statutul organic, și sfinșește bînd în sănătatea tinerimii; dl Vasile Meșter pentru colonia română și îndeosebi pentru dl deputat Szerb, ca fost președinte al societății »Petru Maior»; reflectînd domnului Meșter, dl Szerb zice: »eu în tinerime și pentru tinerime trăiesc»; nu vorbește, ci faptele califică oamenii; apelează la tinerime, să fie oamenii faptelor, ai activității, ai muncii fără preget; au mai vorbit: dl Crăciunel pentru P. Cuv. Sa V. Mangra, Ilustrat. Sa Iosif Gall pentru damele române, apoi pentru Pr. Cuv. Sa Ignatie Pap, dl Dr. Silviu Suciu pentru corul tinerimii.

Seria discursurilor a fost încheiată de P. S. Sa episcopul Goldis. Erau 11 ore, când P. S. Sa s'a retras, și frumoasa masă cu înecul s'a descompus. Fiecare ne-am depărtat cu cele mai frumoase sentimente dela banchet. Unirea în cugete, înțelegerea frățească, munca comună își aduce negreșit roadele ei. Numai credință și statornice!

Eată acum lista celor-ce au luat parte la banchet:

Iosif Goldis, Iosif Gall, Victor Ciucureanu, consul român; Gh. Szerb, deputat; Iosif Pop, Ioan Mezei, juri de Curie; Ioan Ciocan, deputat, profesor universitar; Silviu Suciu, secr. min.; Emil Ghica, secr. consular; Dr. Victor Cupșa, conc. min.; V. Mangra, vic. Orăzii-mari; Ignatie Pap, protosinel; Gh. Bogoevici, protopop onorar; Dr. Dumitran, A. Bérloga, I. Ratz, Dr. Boiu,

Dr. N. Vraciu, med. mil.; Dr. Alexici, profesor univ.; G. Sida, Sigismund Sida, tenoriști; I. Șerban, T. Labontz, ofician ministerial; Gh. Rădulescu, farmacist; I. Kanidaky, A. Părvu, Emanuel Mano, I. I. Crăciunel, Cornel Babeș, Dr. Titu Babeș, apoi din partea tinerimii universitare: Stefan Borean, Ioan Fruma, Vasile Meșter, V. V. Moisil, Ioan Nigă, Victor Păcală, Aurel Popescu, Ioan Șandru și Lazar Triteanu. Barbierul coloniei române de aci, dl Ioan Perin încă a luat parte atît la primirea la gară, cât și la banchet. V—e M—r.

Sîrbările unirii la Beiuș.

Beiuș, 25 Nov. 1900.

Tăcutul Beiuș a fost în zilele din urmă de o animație extraordinară.

În 20 și 21 Nov. st. n. s'a ținut iubileul unirii cu Roma, cu mari și frumoase manifestațiuni, la cari au fost prezenți Sfințiile Lor episcopii Michail Pavel din Oradea și episcopul Lugojului Dr. Demetriu Radu. O mulțime de preoți și inteligență din jur venit-a să iee parte la frumoasele și de inimi înălțătoarele manifestațiuni. Cu această ocaziune s'au ținut frumoase și foarte succese producțiuni din partea tinerimii studioase de ambe sexe din Beiuș.

În 20 Nov. seara a fost

Concert;

aranjat din partea elevelor școlii de fete »Michail Pavel» și a stud. gimnasiali, cu programul următor:

1. a) »Imn Pontifical» de Hoffer, esec. de corul elevelor a intern. Pavelian și a tinerilor gimn. sup. gr.-cat de Beiuș;
2. »Cuvînt de deschidere», rostit de V. E. Moldovan, cl. VIII. gimn.
3. »Rigoletto», de Verdi, pe violină cu acompaniare de pian, esec. de Elsa Nemeș de Alămor, elevă în cl. I. civ.
4. a) »Cătră școlari», poezie de I. Boiu, declam. de Teodor Bar, elev. în clasa III. normală;
5. »Patria mea», poezie de I. Macavei, declam. de Georgiu Kóváry elev. în cl. IV. normală.
6. »In natură», de Costescu, esec. de corul tinerimii stud. gimnas.
7. Imn de S. P. Dessean, poezie declam. de Mărioara Ardelean, elevă în cl. II. civilă.
8. Potpouri din »Somnambula», de * *, esec. de orchestra tinerimii studioase gimnasiale.
9. »Salomon alma», poezie de Reviczky Gy., declam. de Desideriu Fillepp, stud. de cl. VIII. gimnas.
10. »Viorele» de Spindler și »Horă» de Porumbescu, pian esec. de Valeria Stefanica, elevă în cl. III. civilă.
11. »Triumful Sionului», de Abt. cor vocal esec. de eleve.
12. »Das Glasgemälde», poezie de C. Schmidt, declamată de Mărioara Balint, elevă în cl. I. civ.
13. »Doina» de Costescu, esec. de corul tinerilor gimnas.
14. Odă la iubileul ducentenar al sf. uniri cu Roma, de I. Agărbicean, declam. de I. Budó, cl. VII. gimn.
15. Concert: »La rful Babilonului» de * *, cor mixt esec. de corul tiner. stud. gimnas. și al elevelor dela școala civilă.
16. »Cuvînt de încheiere», rostit de Mărioara Bónyi, elevă în cl. IV. civ.
17. »Mulți ani» de Musicescu, cor mixt.

Sala era plină de public imens. În primul loc d-nii episcopi, și canonicii Lauran, Nyeș, Sarkadi, cari au însoțit pe d-nii episcopi. Îndată cum cele două inuri ocazionale dela început au fost cântate, pășeste de podiu Rev. Domn Ioan Butean, directorul gimnasiului din Beiuș și în cuvinte avîntate în mijlocul marelui entusiasm espune însemnătatea zilei. A fost întrerupt adese de uralele publicului.

»Însă nu mai continuu», sfinșî dînsul, »dau cuvîntul generației mai tinere, acestor mlădițe de cari sîntem mîndri».

Îi pășeste după program dl V. E. Moldovan, stud. de cl. VIII., care într'un discurs avîntat și românesc arată ce a fost Românul la 1700, și ce-i acum la 1900. E ades întrerupt de aplauze. Sfinșește bineventînd pe oaspeți.

Punctul 3 din program e al elevei internatului Pavelian, Elsa Nemeș din Viena, o copilă abia de 7 ani, care a stors admirația publicului cu tehnica ce o are în cîntarea din vioară; ceva fenomenal la etatea ei.

Admirabilă idee a avut comitetul aranjat de a pune pe scenă doi băieți normaliști în costum țărănesc, să reciteze două versuri românești. Era un tablou admirabil să vezi înaintea unui public așa distins pășind cu naivitate și curaj doi băieți acum veniți dela sate.

Corul mixt, compus cu mult zel și pricepere de cătră d-ra Nicola, profesoară de muzică, a fost la înălțimea chemării sale.

Laudă și recunoștință îi datorăm pentru asta.

Ar fi lung să tractez totul pe larg, țin numai să amintesc că un punct de forță a fost cîntarea pe violină a dlui Drăgan, stud. cl. VIII. acompaniat de orchestra studenților.

La sfinșitul concertului, adînc emoționat, s'ridică Prea Sfinția Sa episcopul Radu, și prin o vorbire clasică și emoționătoare își eprimă mulțumita față de Esc. Sa Michail Pavel, patronul institutelor, și mulțumirea ce o simte în urma celor auzite.

În entusiasm general părăsește publicul sala, — când la poartă o privește admirabilă i-se deschide. Întreg gimnasiul e luminat splendid, ear' ferestrele din front sînt împodobite cu niște desemnări alegorice, pe transparent, esecute cu multă artă de cătră dl profesor de dessem Bușija.

Ear' clopotele sunau sîrbătoresc. În 21 Noembrie, ziua Escelenței Sale episcopului Michail, s'a celebrat o misă solemnă, unde au pontificat ambii arhieri.

La finea misei s'a sfințit noul steag al tinerimii gimnasiale. Dela biserică publicul a mers în curtea gimnasiului, unde de pe un podiu făcut în pripă, dl director Butean, vorbește tinerimii, și îi predă steagul cl. nou.

De aici corporațiile bisericesti și civile s'au dus în grupe separate la curtea episcopescă, unde au fost primite pe rînd și afabil.

A făcut prea bună impresie prezentarea părechilor tinere cari au fost lîngă steag, ca și paranimfi și paranimfe. Cele 6 părechi, d-șoarele în vestimente albe, ear' ducătorii steagului condonați cu bande late, s'au prezentat sub conducerea Rev. Domn director.

Pentru tinerime a vorbit ca mulțumitor, dl Moldovan, stud. cl. VIII., mulțumind pentru-că a sfințit (după-ce a donat) steagul, »cu care noi acum intrăm, Escelență, în o mare și nouă luptă culturală».

Seara, în 21 Noembrie a fost teatru și bal. S'a jucat piesa: »Rămășagul», comedie de V. Alexandri.

Persoanele: Teodorescu, particular bogat, dl V. E. Moldovan, stud. cl. VIII. Snărdăndia, femeia lui, d-șoara Gabriela Furkas. Tina, vara ei, d-șoara Friderica Erdélyi. Nicu, tîner, dl Traian Sfârlea, stud. cl. VIII. Madame Franș, guvernantă, d-șoara Sabina Andru. Zacheu: * *.

Sala era mai plină încă decît în seara precedentă.

Piesa a fost admirabil predată. Atît d-șoarele cât și domnii rolanți au fost la culmea chemării lor. Dl Moldovan în rolul lui Teodorescu, d-șoarele Andru și Erdélyi, apoi d-șoara Farkas, au obținut laude și aplauze ce nu mai încetau.

Însă o parte mare a succesului se atribuie mult dibacului domn profesor C. Ardelean, care a instruit și condus reprezentația.

De aici publicul s'a dus în sala de dans, unde Hora și Ardeleana tinelor părechi a plăcut mult Prea Sfințiilor Lor, cari au privit cu drag dansurile românești, până-cînd s'au depărtat la reședință. Însă dansul a durat animat până în zori.

În 25 Noembrie P. Sfinții arhieriei au plecat cu frumoase amintiri din Beiuș, și cum s'au și exprimat: foarte mulțumiți.

În 24 Noembrie, Ilustritatea Sa ep. Radu a făcut mai multe vizite la notabilități.

Cronica zilei.

Sibiu, 28 Nov. n. 1900.

29 Noembrie: Adunarea gen. de toamnă a »Reuniunii învățătorilor români gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș», despărțîmentul Roșia-montană, în școala rom. din Abrud.

3 Decembrie: Adun. generală a »Societății pentru înființarea unei școli de fete române în Oradea-mare», în localul inst. »Bihoreana».

† Dr. Ioan Rațiu. Din Blaj ni-se vestește o tristă știre: canonicul Dr. Ioan Rațiu a murit ieri, Marți seara, la orele 7^{1/2}, în urma unui morb sourt de răunchi. Răposatul în Domnul s'a născut în Aleniș, din părinți țărani. La 1841 a studiat gimnasiul la Blaj, ear' teologia la Sf. Barbara în Viena, unde a luat doctoratul. La 1864 a fost hirotonit întru preot, aplicat apoi ca profesor de drept la seminarul clerical și de religie la gimnasiu — Dr. Rațiu era un canonicist distins. Încă tîner la 1879 a intrat în capitu, unde a înaintat succesive până la statul de canonic lector. Ca profesor de teologie a lucrat foarte mult, publicînd: Dreptul bisericesc, Dreptul matrimonial, Etica creștină, Principiile generale și speciale ale religiei creștine ș. a. A fost trei ani redactor pentru partea bisericească la »Foia bisericească și școlastică», unde a publicat valoroși articoli. În timpul din urmă a fost proredactor la facultatea teologică, membru la esactorat, președintele comisiunii școlastice și al tribunalului matrimonial pentru decesele sufragane etc. Înurmîntarea regretatului canonic se va face Joi. În veci amintirea lui!

Consistorul metropolitan s'a întrunit luni în şedinţa extraordinară spre a efectua conclusele congresului ținut în anul acesta. Ieri, Marţi, s'a terminat lucrările. S'a prezentat următorii asessori consistoriali afară de Sibiu: Archimandritul Filaret Musta, archimandritul Augustin Hamsea, protopresbiterii: Mihail Popoviciu, Constantin Gurban, Dr. George Popoviciu, Ioan Droc, apoi ca asessori mireni Nicolau Zigre şi Ioan Lenger. Din asessorii locuitori în Sibiu au luat parte archimandritul vicar archiepiscopesc Dr. Ilarion Puşcariu, Ioan Papiu, Zaharie Boiu, Nicolau Ivan, Mateiu Voileanu, asessor mirean Parteniu Cosma. Au depus jurământul asessorii noi aleşi archimandritul Augustin Hamsea, protopresbiterul Nicolau Ivan şi asessorul mirean Parteniu Cosma.

Dela Ligă. Duminecă s'a făcut alegerea noului comitet al Ligei culturale, secţia Bucureşti. S'au ales cu unanimitate d-nii S. Şomănescu, G. I. Boamba, locotenent-colonel Tudor, N. Cosăcescu, colonel Bădulescu, Gr. Alexandrescu, I. T. Ghica, V. D. Păun şi I. Cliniciu. Comitetul se va întruni Vineri spre a proceda la alegerea preşedintelui.

Sindicatul ziaristilor. Duminecă seara a avut loc inaugurarea cercului „Sindicatul ziaristilor” din Bucureşti. Afară de ziaristi se mai aflau de faţă dl I. Calenderu, administratorul domeniilor coroanei; dl Sc. Ghica, directorul liceului Lazar, etc. S'a servit un bogat bufet şi la şampanie s'au ridicat mai multe toasturi pentru M. S. Regele, dl Calenderu, pentru teatru şi pentru presă. În tot timpul, orchestra, condusă de artistul Ciolac, a delectat pe cei de faţă cu ariile cele mai frumoase. Cercul se află pe calea Victoriei, în faţa Teatrului Naţional.

Conferenţe în Ploieşti. Stimata noastră compatriotă, d-na Constanţa de Dunca Schiau, eminentă conferenţiară, va ţine Duminecă şi Marţi, 19 şi 21 Noembrie v., în oraşul Ploieşti două conferenţe, vorbind despre cele mai de căpetenie chestiuni, cari interesează familiile de azi, despre creşterea copililor, etc. Sîntem siguri că toată elita inteligenţei ploieştene se va grăbi să asiste la conferenţe, asigurându-le acelaşi succes strălucit pe cari le-au avut în Bucureşti conferenţele de astă iarnă ale d-nei de Schiau.

Din Bulgaria. Se depeşează din Sofia, că acolo s'a descoperit o bandă de 200 de spărgători de case de bani, din care fac parte funcţionari înalţi de poliţie şi din gendarmerie. Frumoasă ordine publică şi frumoşi apărători de ordine publică în patria lui Sarafoff!

Săcuiul în România. Poliţia din Viena a arestat pe un pungaş care comisesse numeroase furturi. Atât la Viena cât şi în alte oraşe din Austria. După cercetările făcute, poliţia din Viena a descoperit că hoţul acesta, care îşi ascunde numele şi localitatea unde e născut, este din România. Atunci, poliţia din Viena a trimis fotografia pungaşului şi fisa serviciului antreprenor la serviciul de siguranţă din Bucureşti, şi aici s'a constatat că pungaşul este Leopold Gal, ferar, de fel din Galaţi, deserter din batalionul I. de vânători. Gal a fost condamnat de tribunalul militar de două ori pentru desertare. El era cunoscut de poliţia noastră ca un pungaş din cei mai îndrăzneţi şi fusese condamnat de mai multe ori la închisoare pentru furturi. — De astea fac Săcuii d-tale cei persecutaţi în România, — dle Bartha Miklós.

Programul concertului, ce se va da mâine, Joi în 29 l.c. în restaurantul Grand-Bererie (Grand-Bierhalle) este următorul: 1. „Santa Lucia”, marş de Pichl. — 2. „An der schönen blauen Donau”, vals de Strauss. — 3. „Ouvrerture: Die Landstreicher, de Ziehrer. — 4. „Wer euch getraut”, cântec din Zigeunerbaron, de Strauss. — 5. „Busserl”, polka mazur de Ziehrer. — 6. „Irrfahrten”, potpourri. — 7. „Alesanderklänge”, vals de Krauss. — 8. „Selection”, The Geisha, de Lidney Jones. — 9. „Pritish Patrol”, de Asch. — 10. „Avancement”, marş de Pawlik.

Ninsoare. În Ungaria nordică, pe la Caşovia, Bartfa, Eperjes ninge de ieri într'una. Drumurile sînt trolenite.

Durerile de podagră şi reumatism se pot vindeca repede şi sigur prin întrebunţarea *Esenţei de Rheumă* a lui Widder. Acest mijloc, probat şi de autorităţi medicale renumite, se află în toate apotecile. După o întrebunţare deodată îl foloseşte fiecare ca medicament de casă, de oare-ce prin el se vindecă durerile de dinţi şi de cap în decurs de 5 minute. Vezi mai departe inseratul de azi.

PARTEA LITERARĂ.

„Curs de pedagogie“

de I. Găvănescu.

— Studiu critic —

de

Teodor Raica.

(Urmare).

Arătând meritele lui Pillans pentru educaţia primară, zice: „Tot profesorului Pillans i-a venit ideea că trebuie să facă acelaşi lucru şi pentru candidaţii la învăţământul secundar. Remediu îl găsea în înfiinţarea unei catedre de pedagogie la universitatea din Edinburgh” (24).

Guvernul englez, respingînd propunerea lui Pillans pe motivul că: „nu există principii de educaţie”, dl Găvănescu îi trage o înjurătură curat ştiinţifică, zicînd: „De altminteri, nu e acesta singurul cas, în care ignoranţa inconştientă îşi formulează starea sa subiectivă în o lege universală pentru toţi oamenii”. Şi-a găsit guvernul englez bacul cu dl Găvănescu al nostru.

Şi ca să probeze şi mai mult cât era de ignorant guvernul englez pentru-că nu s'a grăbit a primi fără control propunerea lui Pillans, adăugă: „E relativ o inovaţie în organizaţia învăţământului public, din Europa şi America, introducerea unei catedre de pedagogie la universitate şi asocierea, pe lângă această catedră, de seminarii pedagogice, unde se fac exerciţii practice de arta de a instrui şi a educa. Veacurile viitoare vor suride şi vor face glume răutăcioase pe seama civilizaţiei din secolul XIX.” (15).

După-ce persilează, cu atîta spirit, întreaga civilizaţie europeană şi americană, ne spune, spre a justifica necesitatea creării şi la noi a unei asemenea catedre universitare şi a unui seminar pedagogic, că în Anglia abia la 1876 s'a înfiinţat prima catedră de educaţie la universitate. Ear' în America — cealaltă ţară ignorantă — „abia acum vreo şase ani se anunţară primele cursuri de pedagogie la universitatea Harvard în Cambridge” (28).

Dacă, până şi în ţeri inculte ca America s'a înfiinţat deja de şase ani catedră de educaţie şi seminar pedagogic la universitate, aceste a o probă mai mult cât de necesare sînt ele într-o ţară atît de civilizată, ca România.

Dar' până aci n'am spus nimic. Abia acum începem analiza critică a cărţii dlui Găvănescu.

I. Forma scrierii.

2. Necunoaşterea gramaticii.

În ori-ce scriere deosebită două elemente esenţiale: *forma* şi *fondul*. Forma este *subiectivă* şi se rapoartă la limbă, fondul este *obiectiv* şi se rapoartă la înţeles. Cea mai elementară datorie a ori-cărui scriitor este, să cunoască bine limba, în care scrie. Ei bine, eu voiu dovedi şi cetitorii mei vor avea surprinzătoarea ocaziune de a se convinge, că dl Găvănescu, deşi profesor universitar, nu este deplin stăpîn pe limba sa maternă.

Astfel, în ce priveşte *gramatica*, d-sa nu cunoaşte accepţiunile cuvintelor, întrebunţându-le în contra firii limbii române, pr: a *pătrunde de*: „Studiul pedagogiei pătrunde spiritul de o emoţie înaltă” (1), — a se *pătrunde în*: „a fost un ordin ce s'a pătruns adânc în spiritul copilului” (78), — a se *asocia de*: „Era necesar să se asociază de şcoală”, — a se *delecta de*: „Şi natura organică şi cea anorganică îi prezentă grauit spectacole admirabile, de cari se delectează”, (215) — „acel ce înţelege şi practică o artă, şi ştie să se delecteze de producţiile ei” (225), — în loc să zică că omul va studia lucrurile cu atît mai puţin, cu cît sînt mai departe de el în spaţiu şi timp, el se exprimă: „în grad descrescător de aprofundare” (318).

Apoi, întrebunţează creaţiuni proprii ca: *amoral, egoist, cu tot seriosul, acrat, afară din obicnuit, coronament, nelucubrit, auzitori, depeizat, părţi composite etc.* pro: imoral, egoist, cu toată serioşitatea, neobitnuit, cororană, incurabil, auditori, zăpăcit, aerisit, părţi constitutive (228).

Dar' asemenea greşeli lexicale i-se pot întempla ori-cui, mai ales când traduce din nebagare de seamă. Ceea-ce nu înţelegem din partea unui profesor universitar, care comisesse mai deunăzi şi o *Gramatică română*, este necunoaşterea *morfologiei*, pr: „Şi numai rarele, „rarissime” *excepţii*, împinse în luptă de demonul neliniştit al geniului lor original, se simţeau turburaţi şi nevoiţi a se afirma” (148) (cf. excepţii turburaţi şi nevoiţi). — „Copiii de ordinul în şcol' nu strălucesc tocmai prin atenţii delicate ale unora către alţii” (168) pro: *unii către alţii*. — „Puterea de aperepere ale copilului” (193), — didactica şi arta

pedagogică *era* aproape *nulă* (193), — „bunul simţ, şi raţiunea pedagogică *cere* să fie pedepsit” (194), — „pedepsele... *stabileşte* o asociaţie între durere şi educaţie” (197), — „când ne gândim s. e. la o portocală, colorarea şi forma ei ne *vine* îndată în minte” (218), — „nici sentimentele sau voinţa *nu e* rădăcina din care *ese* şi *creşte* intelectul” (248). — Aci *ese* şi *creşte* mai e şi pleonasm. — „Această parte generală răspunde *antfeei* forme de interes, răspunde trebuinţei de a înţelege lumea” (284) — (cf. antăia. Dat. *antăiei*). — „Schimbările climatice, se ştie, cît de mult *întrirează* asupra imaginaţiei” (317) — (cf. *întrirează* pro: *întrirese*). — „mărunţişuri cari *întrirează*” (375), — „o figură geometrică, *ale* căror contururi şi raporturi relative dintre părţi n'ar rămâne fixe” (331). Relativul care acordat cu posesia nu a posesorului, deci tot cu o parte secundară. „În cele dintăiu se *spune* cu de-amănuntul toate chestiunile particulare” (367) — etc.

Ceea-ce-i şi mai curios, asupra limbii dlui Găvănescu se resimte influenţa *corcească*. Traducînd convorbirea dintre *Cressus* şi *Solon* zice:

„O străine din Atena, s'a dus vestea despre tine *până la noi*, despre înţelepciunea şi călătoriile tale... Acum îmi vine în gând să te întreb, *dacă ai văzut* deja vre-un om, care se *î*-se pară mai fericit decît toţi” (84).

Curat vorba ceea: Dute-n colo, vino-n coace — Lasă-mă şi nu-mi da pace.

Ne mai spune, că printre Spartani se găseau: „cei mai frumoşi *oameni* şi cele mai frumoase *femei*” (113). — De sigur nici Itzig n'ar fi tradus mai prost pe fr. *l'homme* (— bărbat).

Alta. „Primul mod, cel mai obicnuit este, de a se espune de *însuşi profesor*, în o ordine logică foarte sistematică” (271) — româneşte: *chiar de profesor*.

Un alt exemplu de greşită traducţie este şi acesta: „fiul moşteneste dela părinţi şi *antecessorii* lui dispoziţii bune ori rele” (54). — Ca să înţelegem enigma *antecessorilor*, cătă ce mai zice aiurea: „apucăturile părinţilor şi ale strămoşilor se moştenesc”. Aceasta dovedeşte, că autorul a tradus pe fr. *ancêtres* sau pe engl. *ancestors* — străbuni, cu: *antecessori*! (Va urma).

POSTA REDACŢIUNII.

Eisenstadt. S'a regulat afacerea, şi i-i-au mers toţi numerii. I-i-a primit? Salutare!

Bibliografie.

Cartea poporului român.

Astfel trebuie să numim „Călimandru Poporului”, atît de iubit de poporul nostru.

„Călimandru Poporului” pe anul 1901 se estinde pe 159 pag. şi mai bine de două coale inserate. Ca de obicei Călimandru are două părţi principale: partea calendaristică şi partea literară-economică.

Partea calendaristică.

Partea calendaristică se estinde pe 37 pagini.

Cuprinsul e următorul: Pe cele dintăiu două pagini sînt date despre anotimpuri, întunecimi, regentul anului, posturile etc. Între ele remarcăm, ca ceva nou: *zilele critice* ale anului, după vestitul *Falb*. Sînt cu totul 25 de zile critice, înşirate în ordine cronologică.

Urmează lunile anului. Aci observăm, că de mai mulţi ani se puneau la fiecare lună poveşte economice. Crezînd, că cetitorii Călimandru în cursul timpului îşi vor fi însemnat aceste poveşti, am dat în locul lor preziceri despre vreme şi *sfaturi şi termine*.

Ca să se vadă cît de folositoare sînt aceste, dăm aci sfaturile şi terminele dela două luni:

Ianuarie 1901.

Vremea.

(După călimandru de 100 ani).

Vremea în luna Ianuarie, cu puţine întreprinderi, va fi friguroasă. În 30 a lunii se moaie rigul.

Sfaturi şi termine.

Până în 31 Ian. trebuie înştiinţate (prin notari, la oraşe prin magistral) datoriile intabulate pentru scărirea dării.

Foia de mărturisire la darea de cîştig clasa III. şi IV. (meseriaşi, neguţatori etc.) trebuie dată până în 20 Ianuarie. Foia de mărturisire despre camete şi rente până în 15 Ianuarie. Înştiinţarea cănilor pentru dare în decursul lunii.

La începutul lunii trimite abonamente la foi.

Noembrie 1901.

Vremea.

(După călimandru de 100 ani).

Din 1-2 timp urît, cu ploii reci şi schimbăcios; în 23 vreme senină; în 24 vreme moale, apoi în 28 schimbăcios; în 30 timp de iarnă.

Sfaturi şi termine.

În anul acesta în decursul lunii Noembrie se înştiinţează chirile de casă, pentru măsurarea dării pe 3 ani. Până în 15 Nov. se plăteşte darea directă.

Se apoteie iarna, în serile lungi de iarnă e bine să ceteşti cărţi bune, ca să-ţi aduni cunoştinţe folositoare.

După luni vine *cronologia, domnitorii, posta şi telegraful, timbrele* şi earăşi ca nou în „Călimandru Poporului” un *sematism*, în care se cuprind date despre tot ce alcătuie *puterea noastră culturală*, anume: *bisericele române* (biserica gr-or şi gr-cat), *şcolalele* (şcolalele populare, de mijloc, pedagogii şi teologii, şcolale de fete) şi *reuniunile* (culturale, reuniuni de femei, de cântări, de meseriaşi, de binefacere, de agricultură, de negoţ, tipografii, bănci şi înşoţiri sâteşti). La fiecare din aceste sînt numite persoanele, cari stau în fruntea lor. Ca exemplu dăm aci din ele un mic capitol:

Reuniuni de meseriaşi.

Scopul reuniunilor de meseriaşi este cultivarea breşilei meseriaşilor şi sodailor. Astfel de reuniuni avem în:

Sibiu. President: Victor Tordăşianu. Braşov. President: Arseniu Vlaicu, profesor.

Sebeşul-săseş. President: Zevedeu Murăşan, prot.

Cluj. President: Basiliu Podoabă, director de bancă.

Selişte. President: Dum. Banciu, apotecar. Lugoj. Societatea cococarilor.

În întemeiere sînt astfel de reuniuni în Turda, Făgăraş etc.

Partea calendaristică se încheie cu un articolă despre *bani* cei noi şi banii din România.

Creдем, că în chipul acesta ne-a succes a face nu numai interesantă, dar şi folositoare şi instructivă partea calendaristică.

Partea literară-economică.

Partea a doua, literară-economică cuprinde 24 de articoli şi articolaşi şi 16 ilustraţii, cu o estensiune de 7 coale, tipar mărunt. La alegerea şi aranjarea materialului s'a urmărit scopul, ca cuprinsul Călimandru să nu fie numai amuzant, ci totodată şi instructiv.

Partea literară începe cu o mică bucată literară: *Tatăl nostru al Românilui*, care se sfîrşeşte astfel:

Şi nu ne duce pe noi în ispita nepăsării faţă de naţiune, şi mîntuieşte de cel rău pe tot neamul românesc! Amin!

Urmează o legendă draguţă: *Floarea soarelui*, scrisă de *Simin*, anume pentru Călimandru. După o glumă şi un cântec de *Iosif Stanca*, dăm de portretul foarte frumos al lui *Alexandri*. S'a dat portretul marelui poet din incidentul, că anul acesta s'au împlinit 10 ani dela moartea lui. Cum Alexandri e bine cunoscut la noi ca poet, în Călimandru se scoate mai mult la iveală rolul politic, ce l'a avut Alexandri şi serviciile ce le-a făcut patriei sale la unirea principatelor române. De aceea pe lângă o poezie: *Stelele*, se dau din scrierea lui: *Misile mele politice*, trei capitele interesante, trei audienţe la Napoleon III. în 1859, unele din cele mai frumoase pagini ale trecutului României. Din aceste poporul poate să vadă şi să leee învîtătură, că în vremile noastre nu e destul a te lupta numai cu arma, ca să-ţi poţi ridica neamul şi să-ţi faci patria liberă şi neatinată, ci trebuie să ştii lupta şi cu mintea, sau pe calea diplomatică. Un popor adevăat trebuie să aibă oameni viteji pe câmpul de luptă, dar' şi aprişi şi isteţi luptători pe terenul diplomatic.

După audienţe urmează o frumoasă poezie în stil popular, de *Vioara Magdu*, în care fata de ţeran se plînge, că ar scrie badiţii cartee, dar' nu poate, căci

... marea-n loc de scrisoare
M'a-nvîtat să torc fuioare.
Şi în loc să-nvît cetitui,
M'a-nvîtat maica fîsutui.

Articolaşul ce urmează: *Podoabe din oraşele României* cuprinde explicaţia celor 5 ilustraţii din Bucureşti şi Iaşi, cari sînt: Din calea Victoriei, Statua lui Mihai-Viteazul, Biserica Domnişiei Bălaşa, Biserica Metropolei din Iaşi şi Edificiul gării din Iaşi. Am dat aceste ilustraţii, ca poporul nostru să vadă, că acolo unde Românul e stăpîn pe soartea sa şi-a ridicat şi-şi ridică zidiri monumentale, cum au toate popoarele mari şi înaintate.

După o anecdotă în versuri şi două articolaşe instructive („De ale dărilor” şi „Ce este Enciclopedia română”) se dă un articol despre *Iancu* cu ilustraţia: *Înmormîntarea lui Iancu*, şi o mică colecţie de poezii populare. Mulţimea de doine şi poezii populare ce se află preţutindenea printre Români despre Iancu este o puternică dovadă, că Avram Iancu a fost erou naţional.

Să ştii — se zice în Călimandru — că numai acela e erou, care e cîntat de popor în

doina de mîrire şi în doine de jale; numai acela e viteazul vitejilor, a cărui fapte şi vitejii se spun în legende, lângă vatră, la focul de stejar şi a cărui nume face să tresalte sufletul unui popor întreg.

De aceea nu e mirare, dacă şi azi poporul cîntă:

Sună codrul şi rîsundă,
Sună codrul, nu-i minciună,
Că carle Iancului
Pe dealul Feleacului
Merg scripind ca stelele
Şi lucind ca soarele,
Şi la bot coarne de oară,
Nu-i viteaz ca Iancu-n feară!

Articolul despre Iancu şi reminiscenţele date, formează câteva pagine din cele mai preţioase ale Călimandru.

Răvaşul nostru. După o poveste de P. Ispirescu, urmează *Răvaşul nostru*, una din puterea de atragere a „Călimandru Poporului”. În Răvaşul de acum, ca şi în cele anterioare, se povestesc toate întâmplările mai de frunte ale unui an trecut, mai întăiu cele româneşti, apoi din monarhie şi din lumea mare. Aici dăm şi de frumoase ilustraţii, cari privesc Răvaşul şi cari sînt următoarele 7: Francisc Ferdinand, moştenitorul nostru de tron şi soţia sa princesa Sofia (Chotek), Victor Emanuel III, noul rege al Italiei, regele şi regina Sîrbiei, vîduva împărăteasă a Chinei şi chipul unei biserici chineze.

După Răvaş, care se estinde pe mai mult de două coale, se continuă partea literară cu poezii, anecdote, portretul şi schiţa biogr. a archimandritului Dr. Ilarion Puşcariu, şi economie (Meseriile şi negoţul la noi şi Poveşti economice).

Partea literară se încheie cu o glumă ilustrată („Dragostea între Jidani”), după care urmează apoi tîrgurile şi inseratele.

Cum se poate vedea din această schiţare, „Călimandru Poporului” nu numai e bogat în material, dar' e şi alcătuit astfel, ca să fie folositor în toate privinţele poporului nostru. În raport cu aceasta preţul lui este foarte mic, aşă că şi-l poate procura şi omul mai lipsit. Din aceste motive „Călimandru Poporului” n'ar trebui să lipsească din nici o casă românească. m.

„Tipografia”, societate pe acţiuni în Sibiu, recomandă următoarele note pentru piano:

R. van Saanen, cîvinte de M. Eminescu	
Doina codrului	— 75
I. Paschill. Cîvinte de I. Dorianu. Aşa „mi-e scris, romanţa pentru voce şi piano	— 50
F. Domeier. Soirées de Bucarest, vals	150
Sîrba Bucureştilor, pentru voce şi piano de In D. Bulan	— 50
I. Villacrose. De ce „mi-ai zis odinioară, romanţa	— 75
Pavotte de la Princesse „Marie” de Michel Margaritescu	— 75
Zéphir. Polca mazurca de G. Ionescu	— 75
G. Vasiliu. Frametul Zăvoitului, horă	— 75
C. Felix. Cîvinte de I. Dorianu. Vals conjugal pentru voce şi piano	— 50
Radu D. Rosetti. E vre-un loc uitat de oameni, reverie pentru voce şi piano	— 50
I. Paschill. L'Amitié, vals	1.—
Al plâns şi tu vr'odată? Romanţa pentru voce şi piano de Ernest I. Alexandrescu	— 50
Nu înţeleg. De E. I. Alexandrescu	— 50
Pictoriilor De E. I. Alexandrescu	— 50
Un fir electric. De E. I. Alexandrescu	— 75
L'Affection. Polca franceză pentru piano de C. D. Belortu	— 40
De Brăila à Gènes. Galop pentru piano de C. D. Belortu	— 50
Sîrba Bucureştilor, pentru voce şi piano Ioan D. Burlan	— 50
Souvenir de Zürich. Polca mazurca de Anton Kneisel	— 50
Gas de quart original. De Mayer Lutz	— 50

La comăndele din afară se se adaugă pentru porto postal încă 5 cr., ear' pentru expediţie recomandată 20 cr. v. a. Pentru siguranţa expediţiei recomandăm modalitatea din urmă.

„Băncile de emisiune şi circulaţiune monetară”, în special Banca naţională română, de A. D. Damianof. — Bucureşti, editura „Nouei Reviste Române”. Preţul 1 leu 50 bani.

Sosiţi în Sibiu.

La 28 Noembrie n. 1900.

Hotel „Împăratul Românilor”: Wollhoffer, colonel din Miskolez; Abraham, proprietar din Sighişoara; Petruşcu cu soţia privatier, Kencsey, căpitan, din Mediaş; Popp, Kopp, Siegmund, din Viena; Feles, Grünberg, Klein, Davidovich, Veres, Fischer, din Budapesta; Saphier din Viena, comercianţi.

Hotel „Meltzer”: Filipi, voluntar din Braşov; Kerekes, căpitan pens. din M.-Sáros; Cerbu, preot; Szegedsi, rector din Caşol; Meszáros, chelner din Sebeşul-săseş.

Teatru oraşenesc în Sibiu.

Diracţiunea: Leo Bauer.

Joi, 29 Noembrie n. 1900.

DER ARME JONATHAN.

Operetă în 3 acte, de Wittmann şi Bauer. Începutul la 7 ore seara.

Pentru redacţie şi editură responsabil: Andreiu Baiteş. Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acţiuni: Iosif Marschall.

Farmacia lui F. I. R. Hotter la „Sfântul Iosif” în Viena, calea Schönbrunn nr. 182

Absorbinol-Hotter

1/2 flacon fl. 6 —, 1/2 flacon fl. 3.50.

Depărtează toate ecrescențele și așezările durabile, fără a cauza stricăciune pîrului. Întărește vinele slăbite și atacate de boală, depărtează toate modăciile de pe mușchi și răcoare toate aprinderile; îndosebi e foarte sigur leac contra poachelor, umflăturilor de gîsne, modăciilor dela copite, genunchilor groși, modăciilor de pe vine, oaselor îngroșate, umflăturilor, unde de acestea se ivesc. Vindecă tremurarea genunchilor și toate contuziunile.

Präf de nutremēt-Hotter

pentru cai și vite cornute

1 pachet 80 cr.

Excelent adăos la nutreț pentru a conserva animalului puterea și sănătatea; folositor la toate boalele de rinichi, de beșică și de nervi.

Unsoare-Hotter

contra osului mort

1/2 borcan fl. 2 —, 1/2 borcan fl. 1.20.

Depărtează osul mort și ecrescențele de os chiar și în casuri învechite, după întrebuintare de 4—6 săptămîni.

Preparate veterinare

cele mai escelente ale timpului modern, conform numărărilor ateste, neîntrecute în efect de nici unele mijloace de acest soi.

Să se ceară numai **preparate de ale lui Hotter** și să nu se primească altele.

Depositor în farmaci și drogerii.

Speditorie principală:

Farmacia la „Sfântul Iosif”

Viena XII/2,

calea Schönbrunn nr. 182.

Depositor principal la:

Dr. Emil Budai, farmacie orășenească în Budapesta, piața primăriei, la Dr. Leo Egger & I. Egger,

farmacia „Palatin” în Budapesta VI

bulevard Văcz 17, și la Ios. Török,

far. în Budapesta, VI, str. Király 12.

Correspondențe și românește.

Training-fluidul-Hotter

1 flacon fl. 1.20.

Conservă vinele și mușchii puternici și vioi până la vîrstă înaintată, după frecări cu acest fluid animalul devine capabil de cele mai mari strapăte și training. E cu surprinzător efect întrebuintat și la toate urmările de prea mari sforțări, la ologire, reumă și înțepenire.

Präf-Hotter pentru rimători

Nr. I. și II.

1 chilo . . . fl. 1.20.

Cel mai bun mijloc dietetic pentru aștarea poftelor de mîncare și prin aceasta a promova creșterea rimătorilor; escelent leac contra orbalțului. [157] 57—104

Nr. II. a se folosi peste tot locul.

Leac de colică-Hotter

1 flacon fl. 1.50

contra tuturor soiurilor de colică și înțepeniri de ud la cai, cum și contra umflărilor la vitele cornute.

Fabrică de casse.

Subscrișul îmi iau voie a face atent p. t. publicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din-afară se nu cufunde cu alte casse ce obvin în comerț, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panterate dia oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătare în rata.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atycelen.

Gustav Moess,

fabrică de casse în Sibiu,

strada Poplăci-mare Nr. 8.

[53] 42—

Descrierea Ardealului.

Cine voește să cunoască frumoasa țeara a *Ardealului*, și cu deosebire *Munții-Apuseni*, patria lui Horia și Ianou, să citească scrierile lui Silvestru Moldovan anume:

Țeara-Noastră,

descrierea pîrșilor sudice ale Transilvaniei și Valea-Murășului, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni,

Cu 9 ilustrațiuni și o schiță.

Descrierile sînt făcute în fel de călătorie, cu datele și porturile Românilor și cu multe legende despre dealuri, cetăți, isvoare ș. a.

Fiecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în România 3 lei.

Toate zările noastre au apucat în cuvinte elogiase aceste descrieri, unicele ce le avem despre Transilvania în limba română.

„Liga română”, scrie între altele:

„Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl. Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicațiune unei trebuințe ce într'adevăr se simțea la noi. Sperăm, că publicul cetitor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită.

Comande se pot face la

Librăria W. Krafft.**„Foaia Poporului”,**

este cea mai bună și mai ieftină gazetă populară.

„Foaia Poporului”

ese în fiecare Duminică, în format cuart mare, cu cuprins bogat politic-național, economic, literar, informativ etc. și cu ilustrațiuni.

Pentru-ca fiecare știutor de carte se poată abona această foaie

„Foaia Poporului”

va costa numai 4 cor. pe anul întreg sau 2 cor. pe jumătate de an.

Abonamentele se fac de-adeptul sau prin mandate postale la

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Nr. 959—1900.

[391] 2—2

Publicațiune.

De oare-ce licitațiunea ținută în 21 Noembrie 1900 în cauza regulării Oltului pe teritoriul comunei Săcădate în preț de 25.094 coroane nu a ajuns rezultatul dorit, pentru asigurarea ducerii în deplină a celui operat se publică de nou licitațiune minuendă numai cu oferte închise în localitatea cancelariei comunale, pe 8 Decembrie 1900, la 10 ore a. m.

Doritorii de a licita își pot înainta ofertele închise cu vadiul recerut de 5% după prețul strigării până la 10 ore a. m. a zilei amintite, căci mai târziu nu se vor lua în considerare.

Operatele tehnice și condițiunile se pot privi zilnic în orele de oficiu în cancelaria comună.

Săcădate, în 25 Noembrie 1900.

Primăria comunală:

Simeon Grădinariu, Toma Prie,
notar, primar.

Atențiune.

În Bereria-mare

(Grand-Bierhalle Habermann)

Joi, 29 Nov. n. 1900

mare concert militar.

Prețul de intrate 20 cr.

Începutul la 7 ore seara.

[392] 1—1

Mijlocul probat prin autorități medicale și în spitalele mai mari folosit cu rezultat escelent este:

spirt de reumă
(Reuhma-Geist)

cu efect sigur și extraordinar grabnic contra gicht, reumă, ischias etc.

Efectul este în unele casuri așa de extraordinar încât adese-ori și la cele mai învechite boale după întrebuintare de câteva-ori înceată durerile cele mai acute.

Durere de dinți și de cap se vindecă în 5 minute.

Prețul unei sticle cu instrucție pentru folosit costă 1 cor., în calitate mei tare 2 cor. 40 bani.

Se capătă aproape în toate apotecile.

Pe postă cu rambursă sau trimițându-se banii înainte se expediază de către subscrișul

WIDDER GYULA,
apotecar în S.-A.-Ujhely.

Depositor principal în Budapesta la apoteca dlui Josef Török, Király utca 12 și la Egger & Nador Apotheke, VI, Váci-körút 17. În Sibiu la apotecile I. C. Molnár, Gottlieb Henrik, E. Rummler. În Sebeșul-săseș la apoteca Ludwig Binder. În Mediaș la apoteca Josef Oberth. În Cohalm la apoteca Ed. Victor Melas. [392] 1—20

Nenumărate scrisori de recunoștință și mulțumiri. Efect vindecător admirabil.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschali.

Din editura „Tipografiei”, societate pe acțiuni în Sibiu.**Biblioteca populară a „Tribunei”.**

1. Pădureanca. Novela de Ioan Slavici. 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar 60 bani.
2. Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 10 bani.
3. Ce n'a fost și nu va fi. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 bani.
4. Pipăruș Pătru. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 16 bani.
5. Păcală și Tândălaș. Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 6 bani.
6. Jucării și jocuri de copii. De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 30 bani.
7. Tein legănat. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 16 bani.
8. Colăcăritul. Obiceiurile țeranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 bani.
9. Mica a nouă mame. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 28 bani.
10. Povestea lui Ignat. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 6 bani.
11. Sfântul Nicolae. De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 16 bani.
12. Îndrăgășul. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 16 bani.
13. Răstema de mamă. Legenda populară din gîrul Năsedului. De George Coșbuc. Un exemplar 12 bani.
14. Bunica de Bojena Němcová, tradusă din limba boacă de prof. Dr. Urban Iaruk. Un exemplar cu 80 bani.
15. Vlad și Catrina. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 10 bani.
16. Din bătrani. Ghicitori, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 16 bani.
17. Pe pământul Turcului de George Coșbuc. Un exemplar 16 bani.
18. Căldărușca cu trei picioare. Poveste francească de Eleonora Tănăsescu, după A. Gevray. Un exemplar 16 bani.
19. Cenușoara. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 16 bani.
20. Un peșteră îndrăgăș. Novela de Björnsterne Björnson. (1886). Un exemplar 8 bani.
21. Prietenul meu Văntură-Țeară. Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 16 bani.
22. Scăpătoarea. Din povestile lui Andersen. Un exemplar 8 bani.
23. Fata Craiului din cetini. De George Coșbuc. Un exemplar 8 bani.
24. Strigoica. Din fantaziile lui Nicolae Gogo. Un exemplar 40 bani.
25. Drama mamei. Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 20 bani.
26. Taina unei vieți. De Björnsterne Björnson. Un exemplar 12 bani.
27. Vecinii. Din fantaziile lui Nicolae Gogo. Un exemplar 40 bani.
28. Păcală în satul lui. Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 20 bani.
29. Sădăritul. Comedie de Molière. Un exemplar 60 bani.
30. Lumea proștilor. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 10 bani.
31. Nucul-împărat. Poveste din popor de „Mărgineanu”. Un exemplar 24 bani.
32. Dina-împărată și peana ei aleasă. Poveste din popor de „Mărgineanu”. Un exemplar 24 bani.
33. Fulger. Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 10 bani.
34. Spîș de aur. Culese de dăcălul Ioan F. Lăzar. Un exemplar 20 bani.
35. Un idil în Rogeni. Novela de Bret Harte. Un exemplar 16 bani.
36. Baba Iadului. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 16 bani.
37. Prințesa Țermecată. Poveste în versuri de P. Delfu. Un exemplar 20 bani.
38. Dina Mărgărelelor. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 24 bani.
39. Doi copii. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 20 bani.
40. O partidă în patru. De Antoniu Ghislan soni. Un exemplar 24 bani.
41. Posacul bun de inimă. Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradusă de domnișoarea Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 40 bani.
42. Croitorul și cei trei feodori. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 80 bani.
43. Mica Fadată. De George Sand. Un exemplar 60 bani.
44. Rusalîn pînăruul. Poveste de Nicolae Trimbiționiu. Un exemplar 44 bani.
45. Roma învină. Tragedie în 5 acte de Alexandra Paredi. Tradusă de I. L. Caragiale. Un exemplar 40 bani.
46. Clara Milici. Novela de I. Turghenev. Traducere din limba rusă de Enes Hedeș. Un exemplar 80 bani.
47. O entă de ani. De Ioan Slavici. Un exemplar 16 bani.
48. Poesii populare »Căntece bătrânești«. Din culegerile lui I. Pop Reteganul. Un exemplar 20 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de esemplare, cu deosebire librarilor și peste tot vînzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Se află de vînsare în librăria W. Krafft în Sibiu.

Din editura „Tipografiei”, soc. pe acțiuni în Sibiu.

Arghir și Elena, o istorie frumoasă în versuri	cor. —30
Art. de lege XXI. și XXIII. ex. 1886. Despre instrucțiuni și despre procedura disciplinară	» —50
Art. de lege XXII. ex. 1886. Despre comune	» —80
Aluășiu Gavrilă, Societăți de cumpătare, îndreptar pentru înființarea lor după modelul »Societății de cumpătare«	» 1—
Brote Eugen, Ținerea vitelor	» —24
» Trifoiul	» —20
Costan T., Aur, novela	» —30
Duică G. P., Savitri, povestire indică din Mahabarată	» —30
Ebers Georg, Homo sum, roman tradus de Mugur	» 1.60
Îndreptar practic în economia rurală de mai mulți preoți	» 1.40
Leonat și Dorofăta, vorbire de glume în versuri	» —20
Nordau Max, Naționalitatea, studiu	» —40
» Reprivere din Paradoxe sociologice	» —40
Ordonanțele ministeriale pentru introducerea legii comunale (Art. XXII din 1886)	» —10
Russu-Șirianu I., Moara din vale, 8 novele	» 1.40
Simion T., Păcate Domnești, novela orig.	» —60
Simu R., Monografia comunei Orlat	» —50

Celor-ce cumpără un număr mai mare de esemplare, cu deosebire librarilor și peste tot vînzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Se află de vînsare în librăria W. Krafft în Sibiu.

Ilustrații românești!**Cărți postale**

cu

ilustrații românești

„...toate 'a tot
Frumoase cât eu nici nu pot
Mai frumoase s'-'mi socot —
Cu mintea mea,

în

peste 20 variante,

care de care

mai fermecătoare

Se află cu prețul de 10 bani per bucată

la

„Tipografia”,

societate pe acțiuni în Sibiu, str. Poplăcel nr. 18.

La cumpărări mai mari se dă rabată potrivit.

Tipuri admirabile.